

समर्द्धयति” इति । ‘एके’ महर्षयः, ‘एष’ नाचिकेतः, ‘अग्निः’, उत्तरवेदितुल्य ‘इति’ एवं, ‘वदन्तः’, निरूढादि ‘पशुबन्ध एव’ कर्मणि, ‘उत्तरवेदि’देशे ‘तं’, एतं नाचिकेताग्निं, ‘चिन्वते’ । सोमं पूर्वः पक्षो न तु सिद्धान्तः । ‘तत्’ तस्मात्, तथा न कुर्यात् । यदि कुर्यात् तदानीं ‘एतमग्निं’, ‘कामेन’, ‘व्यर्धयेत’ सोम-यागादिफलेन वियोजयेत् । ‘सः’ ‘अग्निः’ ‘कामेन’, वियो-जितः सन् ‘एनं’ यजमानं, फलेन वियोजयति । तस्मात् पशुबन्ध एवेति नियमं परित्यज्य सोमयागे ‘एवैनं चिन्वीत’ । अथवा सोमयागेष्वपि ‘यत्र’ गवामयनादौ, अतिबहवः ‘आहुत-योरारुह्येरन्’, तत्र ‘एतमग्निं’, चिन्वीत । एवं सन्नेतमग्निं तत्तत्फलेन समर्द्धं करोति । ‘सः’ च समर्द्धः, ‘एनं’ यज-मानमपि, फलेन ‘समर्द्धयति’ ॥

(२) सैव फलसमर्द्धिरुदाहरणबाहुल्येन प्रपञ्च्यते । तत्र प्रजालाभः स्वर्गप्राप्तिरूपं फलं दर्शयति । “अथ हैनं पुरर्षयः । उत्तरवेद्यामेव सत्रियमचिन्वत । ततो वै तेऽविन्दत प्रजाम् । अभि स्वर्गं लोकमजयन् । विन्दत एव प्रजाम् । अभि स्वर्गं लोकं जयति । योऽग्निं नाचिकेतं चिनुते । य उच्चैन-मेवं वेद” इति । ‘पुरा’, केचित् ‘ऋषयः’, ‘एनं’ नाचिकेताग्निं ‘सत्रियं’ सत्रसम्बन्धिनं, कृत्वा, उत्तरवेदिदेश एव ‘अचिन्वत’ । ‘ततः’, तेषां फलसिद्धिर्जाता । एवमन्यस्यापि भवति ॥

(३) द्रव्यादिसमर्द्धिलक्षणं फलं दर्शयति । “अथ हैनं वायुर्द्धिकामः ॥ २ ॥ यथान्युपमेवोपदधे । ततो वै स